

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Наталія Сороколіт¹

¹Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, Львів, Україна, sorokolit21@gmail.com

<https://doi.org/10.29038/2220-7481-2022-02-22-28>

Анотація

Актуальність. Ключовою особою, яка впроваджує освітню реформу «Нова української школа» (НУШ) у школах, є вчитель, тому важливо розвивати знання, уміння та навички щодо особливостей освітніх змін у рамках реформи НУШ, реалізації основних положень стандартів освіти та їх запровадження в практику фізичного виховання. **Мета роботи** – розробити й експериментально перевірити ефективність програми спецкурсу з розвитку професійних компетентностей учителів фізичної культури під час курсової перепідготовки. **Матеріали й методи.** Аналіз та узагальнення літературних джерел, педагогічний експеримент, методи математичної статистики. Педагогічний експеримент проведено у Львівському державному університеті фізичної культури імені Івана Боберського (ЕГ=134 вчителі) та Вінницькій академії неперервної освіти (КГ=92 вчителі). **Результати.** Установлено ефективність розробленої програми спецкурсу, виявлено поліпшення показників професійних компетентностей учасників експерименту в межах груп (при $p < 0,05$), однак під час порівняння результатів ЕГ та КГ простежено статистично істотну різницю. **Висновки.** Результати дослідження довели необхідність розроблення й запровадження в систему курсової перепідготовки програми цього спецкурсу, оскільки доведена ефективність навчання під час курсів підвищення кваліфікації для вчителів із фізичної культури. Статистично істотно покращилася професійна компетентність учителів ЕГ: обізнаність зі складовими частинами концепції НУШ на 32,83 %; основні положення НУШ – на 26,86 %; особливості стандарту фізкультурної освітньої галузі (ФІО) в 1–4 класах – на 30,15 %; змістові лінії ФІО в 1–4 класах – на 31,34 %; складові елементи лінії стандарту в 5 – 9 класах – на 22,69 %; змістові лінії цієї галузі – на 24,62 %; формувальне оцінювання (ФО) – на 24,33 %; техніки ФО – на 24,92 %; застосування ФО на – 22,39 %. Рівень готовності учителів фізичної культури внаслідок запровадження цього спецкурсу статистично істотно поліпшився на 17,27 %.

Ключові слова: фахівці з фізичного виховання, професійні компетентності, реформа НУШ.

Nataliia Sorokolit. The Development of Professional Competences of Physical Education Teachers in Terms of New Ukrainian School. Topicality. The key personality that implements educational reform the New Ukrainian School (NUS) is a teacher. That is why it is important to develop awareness of educational changes specifics in terms of the NUS reform; realization of main standards of education and its implementation into PE practice. **Purpose of the Research** is to elaborate and prove experimentally effectiveness of special program for professional competence development of PE teachers during course repeat preparation. **Methods of the Research.** Analysis and generalization of literature sources, pedagogical experiment, mathematical statistics methods have been used in the research. Pedagogical experiment was performed in Ivan Boberskyi Lviv State University of Physical Culture (EG=134 teachers) and Vinnytsia Academy of Permanent Education (CG=92 teachers). **Results.** The effectiveness of the elaborated education program was proved. There was determined improvement of indicators of PE teachers' professional competences of both groups: EG and CG ($p < 0,05$) with statistically significant difference. **Conclusions.** Results of the research prove the necessity of elaboration and implementation of the course into program of preparation, as far as effectiveness of such courses was proved. Statistically significantly were improved professional competences of teachers of EG: awareness of components of NUS raised for 32,83 %; main concepts for 26,86 %; specifics of standard of PE area (PEA) in 1-4 classes – for 30,15 %; content lines of PEA in 1-4 classes for 31,34 %, component lines of standards in 5-9 classes for 22,69 %, content line of this direction for 24,62 %; forming evaluation (FE) for 24,33 %, FE techniques for 24,92 %, FE applying for 22,39 %. The level of PE teachers' readiness, as the result of such program introduction, highly increased for 17,27 %.

Key words: PE teachers, professional competences, reform of the NUS.

Вступ. Шкільна фізична культура як обов'язкова частина освітнього процесу зазнає значних трансформаційних освітніх змін. Ці зміни пов'язані з імплементацією реформи «Нова українська школа» в заклади загальної середньої освіти. Основна мета реформи – змінити парадигму вітчизняної освіти та наблизити до вимог Європейського Союзу. Важливою ознакою цієї реформи є запровадження компетентнісного навчання, а саме запровадження 11 ключових компетентностей у

фізичне виховання школярів. Це, зі свого боку, спонукає фахівців із фізичного виховання до розвитку професійних компетентностей, підвищення професійної майстерності.

Питання еволюції професійних компетентностей в умовах реформування є предметом наукових розвідок вітчизняних науковців, як-от: В. Троценко (2012); С. Моїсєєв (2014); Л. Гриневиц (2016); А. Проценко (2017); В. Бабаліч (2018); П. Рибалко (2019); Н. Москаленко (2019); В. Подгорна, К. Дроздова (2019); О. Романчук, М. Данилевич (2019); С. Колесник, Н. Белікова (2022) та ін., а також зарубіжних учених: С. D. Ennis (2013); D. Erdal (2016); T. Murathan, K. Özdemir (2017); S. Zhiembayeva, A. Kalysh, A. Zhubandykova, R. Nabuova, A. Issayeva, O. Abilmazhinova, A. Ahmudina (2019); Francesco Casolo, Daniele Cocco, Gabriella Frattini, Paola Vago, Casolo Andrea (2019); S. Asún, M. T. Chivite, M. Rosario R. (2020); J. D. Wyant, E. Tsuda, J. T. Yeats (2020); T. H. Muji, P. Anung, A. K. Noortje (2020); T. Baskonus, V. Çiris (2021).

Вітчизняні науковці акцентують увагу на проблемах та особливостях професійної підготовки сучасного [6; 7] й майбутніх фахівців із фізичного виховання [1; 2; 8]; організаційно-педагогічних засадах формування та самопрезентації професійної компетентності [3; 4; 12]; спроможності вчителів фізичної культури формувати в учнів ключові компетентності [5]; обґрунтуванні програм [10; 11] і готовності [9] фахівців до реалізації основних положень нової української школи. Зарубіжні вчені фокусуються на дослідженнях професійних компетентностей в освіті та описі рівня сприйняття компетентностей учителів фізичного виховання в інтегративних практиках [13; 14]; трансформаціях професійних компетентностей [15]; оцінюванні рівня професійних компетентностей учителів учнями та взаємозв'язку зі станом здоров'я, а також ставленні студентів до вчительської професії [16; 17; 18]; стратегіях розвитку окремих й ефективних педагогічних компетентностях фахівців із фізичного виховання [19; 20; 21].

Незважаючи на значний інтерес українських і зарубіжних учених до цього питання, недостатньо дослідженим, на нашу думку, є рівень розуміння стандарту початкової та загальної середньої освіти серед учителів фізичної культури, який укладений у рамках освітньої реформи «Нова українська школа». Тому наше дослідження вважаємо актуальним.

Роботу виконано відповідно до Технічного завдання кафедри теорії та методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (ЛДУФК) за темою «Теоретико-методичні основи формування освітніх компетентностей, рухової активності, фізичної підготовленості різних груп населення в умовах нових соціальних викликів» (затверджено вченою радою ЛДУФК від 09.02.2021 р., протокол № 4).

Припускаємо, що вчителі фізичної культури можуть мати недостатній рівень знань щодо особливостей стандарту галузі в початкових і середніх класах, не розуміти шляхи реалізації компетентнісного підходу у фізичному вихованні та потребувати додаткового навчання, методичної підтримки чи роз'яснення під час курсової перепідготовки.

Мета дослідження – розробити й експериментально перевірити ефективність програми спецкурсу з розвитку професійних компетентностей учителів фізичної культури під час курсової перепідготовки.

Матеріал та методи дослідження. Члени: учасниками дослідження були 134 вчителі фізичної культури Львівської області, із них: 72 (53,73 %) – вчителі вищої кваліфікаційної категорії; 62 (46,27 %) – представники першої, другої категорій і спеціалісти, а також 92 вчителі фізичної культури Вінницької області, із них: 12 (13,04 %) – вчителі вищої кваліфікаційної категорії та 80 (86,96 %) – представники інших кваліфікаційних категорій. Потрібно зазначити, що у Львівській області 103 (76,86 %) вчителі не проводять уроки фізичної культури в початкових класах. У Вінницькій області відсоток фахівців, які не проводять уроки фізичної культури в початкових класах, дещо нижчий і становить 52,17 %, або 48 осіб. Ми вважаємо, що така інформація є важливою, оскільки на цьому етапі освітня реформа впроваджена лише в початкових класах, а це, зі свого боку, впливатиме на рівень поінформованості вчителів з особливостями освітніх нововведень.

Організація дослідження: дослідження проводили на базі Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (ЛДУФК) та Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія неперервної освіти» (КЗВАНО). Слухачі курсів підвищення кваліфікації в ЛДУФК становили експериментальну групу (ЕГ), слухачі КЗВАНО – контрольну (КГ). Експериментальну перевірку ефективності програми розробленого спецкурсу проведено на базі ЛДУФК. Слухачі курсів КЗВАНО підвищували кваліфікацію за програмою Вінницької академії неперервної

освіти, яка містила навчальні заняття з упровадження НУШ. Ефективність розробленого нами спецкурсу здійснювали на основі порівняння результатів вхідного та вихідного тестування.

Статистичний аналіз передбачав підрахунок балів вхідного й вихідного рівнів професійної компетентності на основі відсоткового значення. Окрім того, на кожний рівень компетентності від 1 до 5 ми присвоювали бали таким чином: 1 – низький рівень – 20 балів; 2 – середній – 40; 3 – вищий за середній – 60; 4 – достатній – 80; 5 – високий – 100. Максимальна кількість балів кожного слухача могла бути 800 балів. Обраховували середньоарифметичне значення за кожним змістовим модулем спецкурсу, стандартну похибку середнього арифметичного, дисперсію. Статично істотну різницю між показниками на початку та наприкінці експерименту визначали методом статистичних гіпотез для випадку зв'язаних вибірок. Обчислювали розрахункове значення за t-критерієм Стьюдента та порівнювали його з табличним. Статистично істотна різниця встановлювалася за $p < 0,05$.

Результати досліджень. Розроблена програма спецкурсу передбачала лекційні, семінарські та практичні заняття впродовж 30 академічних годин. Назва спецкурсу – «Модернізація шкільного фізичного виховання в умовах нової української школи». Зміст програми розділено на три змістові модулі:

1. «Фізкультурна освітня галузь, її місце та особливості впровадження в межах освітньої реформи НУШ» – 6 год. У цьому змістовому модулі зосереджено увагу на обґрунтуванні освітніх змін, меті та етапах освітньої реформи, складових частинах формули НУШ; меті, завданнях фізкультурної освітньої галузі в 1–4 класах та освітньої галузі «Фізична культура» в 5–9 класах. Висвітлено питання реалізації змістових ліній стандарту в початкових та середніх класах у фізичному вихованні та загальних і конкретних очікуваних результатах навчання здобувачів освіти.

2. «Трансформація фізичного виховання та програмні вимоги з фізичної культури в умовах освітніх змін» – 14 год. Упродовж семи навчальних занять фахівці детально аналізували нормативну базу реформи, зміст освітніх програм із фізичної культури в 1–4 та 5–11 класах; інноваційні варіативні модулі й особливості оцінювання навчальних досягнень школярів у НУШ.

3. «Ключові компетентності реформи НУШ» – 10 год. Учителі мали можливість опрацювати 11 ключових компетентностей; шляхи їх упровадження у фізичне виховання, а також моделювати урок на засадах компетентнісного підходу.

Ефективність упровадження програми здійснювали за допомогою вхідного, вихідного тестування та написання модульної контрольної роботи. Результати тестувань дають можливість відстежити динаміку розвитку професійних компетентностей упродовж спецкурсу, а модульна контрольна робота – шляхи впровадження ключових компетентностей на основі моделювання уроку [8].

Унаслідок запровадження експериментальної програми в учителів фізичної культури ЕГ статистично істотно поліпшилися показники професійної компетентності за всіма темами змістових модулів: обізнаність з особливостями освітньої реформи НУШ – 390 балів (58,21 %) на початку експерименту та 570 балів (85,07 %) на кінець експерименту; обізнаність зі складовими частинами формули НУШ – 355 балів (52,99 %) – 575 балів (85,82 %); обізнаність з особливостями стандарту фізкультурної освітньої галузі в 1–4 класах – 384 бали (57,31%) – 586 балів (87,46); обізнаність зі змістовими лініями стандарту фізкультурної освітньої галузі в 1–4 класах – 364 бали (54,33 %) – 574 бали (87,67 %); обізнаність з особливостями стандарту освітньої галузі «Фізична культура» у 5–9 класах – 451 бал (67,31 %) – 598 балів (90,15 %); обізнаність зі змістовими лініями стандарту освітньої галузі «Фізична культура» в 5–9 класах – 433 бали (64,63 %) – 598 (89,25 %); розуміння суті формульованого оцінювання в НУШ – 439 балів (65,52 %) – 602 бали (89,85 %); професійна компетентність щодо застосування формульованого оцінювання у фізичному вихованні – 440 балів (65,67 %) – 590 балів (88,61 %); застосування технік формульованого оцінювання у фізичному вихованні – 420 балів (62,69 %) – 587 балів (87,61 %); рівень готовності працювати в умовах компетентнісного навчання – 222 бали (68,55 %) – 575 балів (85,82 %).

Щодо результатів навчання КГ, то розвиток професійних компетентностей учителів фізичної культури Вінницької області теж статистично поліпшився, однак приріст показників статистично нижчий, ніж у фахівців ЕГ (табл. 1).

Як видно з табл. 1, найвищий інтерес учителі ЕГ виявляли до тем спецкурсу, які по'язані із запровадженням НУШ у 5–9 класах: обізнаність зі стандартом галузі в 5–9 класах унаслідок запровадження спецкурсу становить 90,15 %; обізнаність зі змістовими лініями стандарту в 5–9 класів – 89,25 % та застосуванням формульованого оцінювання у фізичному вихованні: суть формульованого оцінювання – 89,85 %; компетентність щодо застосування формульованого оцінювання – 88,06 %. Щодо показників професійної компетентності вчителів КГ, то за результатами навчання відсоткове

значення розвитку професійних компетентностей з усіх тем є нижчою від ЕГ, хоча теж виявлено статистично істотне поліпшення.

Таблиця 1

Порівняння ефективності програм спецкурсу в експериментальній та контрольній групах

Категорія	До початку експ.		Після зак. експ		Приріст, %	t	p
	балів	%	балів	%			
I. Обізнаність учителів щодо основних положень освітньої реформи «Нова українська школа»							
ЕГ (n=134)	390	58,21	570	85,07	26,86	17,08	p<0,05
КГ (n=92)	315	68,48	356	77,39	8,91	7,13	p<0,05
II. Обізнаність щодо складових частин формули Нової української школи							
ЕГ (n=134)	355	52,99	575	85,82	32,83	18,74	p<0,05
КГ (n=92)	307	66,74	358	77,83	11,09	8,6	p<0,05
III. Обізнаність щодо особливостей стандарту фізкультурної освітньої галузі в 1-4 класах							
ЕГ (n=134)	384	57,31	586	87,46	30,15	17,16	p<0,05
КГ (n=92)	316	68,70	357	77,61	8,91	6,1	p<0,05
IV. Обізнаність щодо змістових ліній стандарту фізкультурної освітньої галузі в 1-4 класах							
ЕГ (n=134)	364	54,33	574	85,67	31,34	16,60	p<0,05
КГ (n=92)	312	67,83	358	77,83	10,0	6,67	p<0,05
V. Обізнаність щодо особливостей стандарту освітньої галузі «Фізична культура» в 5-9 класах							
ЕГ (n=134)	451	67,31	604	90,15	22,69	13,35	p<0,05
КГ (n=92)	354	76,96	380	82,61	5,65	4,67	p<0,05
VI. Обізнаність щодо змістових ліній стандарту освітньої галузі «Фізична культура» в 5-9 класах							
ЕГ (n=134)	433	64,63	598	89,25	24,62	14,21	p<0,05
КГ (n=92)	351	76,30	376	81,74	5,44	4,86	p<0,05
VII. Розуміння суті формульовального оцінювання							
ЕГ (n=134)	439	65,52	602	89,85	24,33	12,21	p<0,05
КГ (n=92)	353	76,74	378	82,17	5,43	4,25	p<0,05
VIII. Рівень компетентності щодо застосування формульовального оцінювання у фізичному вихованні							
ЕГ (n=134)	440	65,67	590	88,06	22,39	12,28	p<0,05
КГ (n=92)	338	73,48	365	79,35	5,87	4,19	p<0,05
IX. Застосування технік формульовального оцінювання							
ЕГ (n=134)	420	62,69	587	87,61	24,92	13,2	p<0,05
КГ (n=92)	334	72,61	361	78,48	5,87	4,41	p<0,05
X. Рівень готовності працювати в умовах компетентнісного навчання							
ЕГ (n=134)	222	68,55	575	85,82	17,27	12,71	p<0,05
КГ (n=92)	344	74,78	356	77,39	2,61	2,64	p<0,05

Дискусія. Результати педагогічного експерименту засвідчили, що в системі післядипломної освіти як у Львівській, так і у Вінницькій областях ведеться належна робота щодо формування професійних компетентностей до виконання посадових обов'язків учителів фізичної культури в умовах НУШ. До запровадження програми спецкурсу «Модернізація шкільного фізичного виховання в умовах Нової української школи» рівень готовності працювати в умовах компетентнісного навчання у фахівців ЕГ становив 68,55 %, а в КГ – 74,78 %, а після – в ЕГ – 85,82 %, а в КГ – 77,39 %. Це підтверджує попередні наші дослідження, які ґрунтуються на опитуванні вчителів фізичної культури семи областей України [10; 11]. За результатами цього дослідження, найвищий відсоток потреби в запровадженні такого спецкурсу виявлено в учителів Львівської області: 40,0 % вважали, що потрібно і 40,0 % – швидше потрібно, ніж ні; а заперечували потребу представники Вінницької області (14,0 %).

Висновки. Результати дослідження довели необхідність розроблення та впровадження в систему курсової перепідготовки програми цього спецкурсу, оскільки доведена ефективність навчання під час курсів підвищення кваліфікації для вчителів із фізичної культури. Статистично істотно поліпшилася професійна компетентність учителів ЕГ: обізнаність зі складовими частинами концепції НУШ на 32,83 %; основні положення НУШ – на 26,86 %; особливості стандарту фізкультурної освітньої галузі (ФІО) в 1–4 класах – на 30,15 %; змістові лінії ФІО в 1–4 класах – на 31,34 %; складові частини лінії стандарту в 5–9 класах – на 22,69 %; змістові лінії цієї галузі – на 24,62 %; формульовальне оцінювання

(ФО) – на 24,33 %; техніки ФО – на 24,92 %; застосування ФО на – 22,39 %. Рівень готовності учителів фізичної культури внаслідок запровадження цього спецкурсу статистично істотно поліпшився на 17,27 %.

Джерела та література

1. Бабаліч В. Упровадження спецкурсу як елемент професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання й спорту. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2018. № 4(44). С. 14–20. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-04-14-20>.
2. Колесник С., Белікова Н. Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційно-гурткової роботи методами активного навчання. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2022. № 1(57). С. 17–23. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2022-01-17-23>.
3. Моїсєєв С. О. Розвиток педагогічної майстерності вчителя фізичної культури у вимірах фахових конкурсів: навч.-метод. посіб. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2018. 193 с.
4. Моїсєєв С. О. Самопрезентація професійної компетентності вчителя фізичної культури. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології*. 2014. № 2 (11). С. 48–50.
5. Москаленко Н. В., Сороколіт Н. С., Турчик І. Х. Ключові компетентності у фізичному вихованні школярів в рамках реформи «Нова українська школа». *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*: [зб. наук. праць]. Київ. 2019. Вип. 5(113)19. С. 223–228.
6. Подгорна В. В., Дроздова К. В. Особливості діяльності вчителя фізичної культури в умовах нової української школи. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2019. № 1 (157), С. 147–151. <https://doi.org/10.5281/zenodo.2622476>.
7. Проценко А. А. Система професійної підготовки сучасного вчителя фізичної культури. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2017. Вип. 143. С. 86–90.
8. Рибалко П. Особливості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до подальшої фахової діяльності. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 9 (93). С. 235–244. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2019.09/235-244>.
9. Романчук О. В., Данилевич М. В. Теоретичні основи формування готовності майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту до професійної діяльності. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2019. № 1 (45). С. 14–21. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2019-01-14-21>.
10. Сороколіт Н. Готовність учителів фізичної культури до реалізації основних положень Нової української школи у фізичному вихованні. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2021. № 2. С. 137–146. <https://doi.org/10.32540/2071-1476-2021-2-137>.
11. Сороколіт Н. С. Обґрунтування програми розвитку професійних компетентностей учителів фізичної культури в умовах нової української школи. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*: [зб. наук. праць]. Київ, 2021. Вип. 7(138). С. 118–123. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.7\(138\).25](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.7(138).25).
12. Троценко В. Організаційно-педагогічні засади формування професійної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури. *Рідна школа*. 2012. № 11. С. 47–50.
13. Asún Sonia, Chivite Miguel Tomás, Romero Mª Rosario. Perceptions of Professional Competences in Physical Education Teacher Education (PETE). *Motivation and Evaluation in Education from the Sustainability Perspective*. 2020 № 12(9). С. 3812. <https://doi.org/10.3390/su12093812>.
14. Baskonus Turan, Çiris Vahit. Describing the Competence Perception Levels of Physical Education and Sports Teachers in Integrative Practices: Kirsehir Province Example. *International Education Studies*. 2021. V 14. N 2. P. 21–32. <https://doi.org/10.5539/ies.v14n2p21>.
15. Catherine D. Ennis. Reimagining professional competence in physical education. *Motriz, Rio Claro*/ 2013. V 19. N 4. P. 662–672. <https://doi.org/10.1590/S1980-65742013000400001>.
16. Demir Erdal. Evaluation of Professional Personality Competence of Physical Education Teachers Working in Secondary Schools by Students. *Journal of Education and Training Studies*/ 2016. V 4. N 2. P. 60–66. <http://dx.doi.org/10.11114/jets.v4i2.1116>.
17. Muji Tri Handoyo, Anung Priambodo, & Noortje Anita Kumaat. The Relationship of Professional Competence of Physical Education Sport and Health Teachers to the Implementation of the 2013 Curriculum of Physical Education, Sport and Health in Elementary Schools in Tambaksari District. *Britain International of Humanities and Social Sciences (BioHS) Journal*. 2020. N 2(2). P. 529–536. <https://doi.org/10.33258/biohs.v2i2.255>.
18. Murathan Talha, Özdemir Kübra. Investigation of the Attitudes of Physical Education Teacher Candidates toward Teaching Profession and Sense of Competence in Terms of Some Variables. *Journal of Education and Learning*. 2017. V 6. N 4. P. 229–238. <http://doi.org/10.5539/jel.v6n4p229>.
19. Wyant James D., Tsuda Emi, Yeats Jeremy T. Delphi investigation of strategies to develop cultural competence in physical education teacher education. *Physical Education and Sport Pedagogy*. 2020 V. 25. P. 525–538. <https://doi.org/10.1080/17408989.2020.1746252>.

20. Zhienbayeva Saira, Kalysh Amanzhol, Zhubandykova Akgul, Nabuova Roza, Issayeva Aliya, Abilmazhinova Oryngul, Ahmuldinova Aigul. The model of professional competence development in future Physical Education teachers at an entrepreneurial University. *Revista Espacios*. 2019. Vol. 40. P. 7.
21. Casolo Francesco, Daniele Coco, Gabriella Frattini, Paola Vago, Casolo Andrea. Effective teaching competences in Physical Education. *Journal of Physical Education and Sport*. 2019. Vol. 19 (Supplement issue 5). P. 1806–1813. <https://doi.org/10.7752/jpes.2019.s5265>.

References

1. Babalich, V. (2018). Uprovadzhennia spetskursu yak element profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia y sportu [Introduction of a Special Course as an Element of Professional Training of Future Specialists in Physical Education and Sports]. *Fizychnye vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, 4(44), 14–20. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-04-14-20>.
2. Kolesnyk, S., Bielikova, N. (2022). Formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do animatsiino-hurtkovoï roboty metodamy aktyvnoho navchannia [Formation of Readiness of Future PE Teachers for Animation and Group Workout Using Active Education Methods]. *Fizychnye vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, 1(57), 17–23. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2022-01-17-23>.
3. Moiseiev, S. O. (2018). Rozvytok pedahohichnoi maisternosti vchytelia fizychnoi kultury u vymirakh fakhovykh konkursiv [Development of Pedagogical Skills of a PE Teacher at the professional competitions]. *Navch.-metod. posib. Kherson: KVNZ Khersonska akademiia neperervnoi osvity*, 193.
4. Moiseiev, S. O. (2014). Samoprezentatsiia profesiinoi kompetentnosti vchytelia fizychnoi kultury [Self-presentation of PE Teacher's Professional Competence]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia, pedahohiky ta psykhologii*, 2 (11), 48–50.
5. Moskalenko, N. V., Sorokolit, N. S., Turchyk, I. Kh. (2019). Kliuchovi kompetentnosti u fizychnomu vykhovanni shkolariv v ramkakh reformy Nova ukrainska shkola [Key Competencies in Physical Education of Schoolchildren in the Framework of the Reform the 'New Ukrainian School']. *Nauk. chasopys NPU im. M. P. Drahomanova. Serii 15, Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport): [zb. nauk. pr.]*. Kyiv, vyp. 5(113), 19, 223–228.
6. Podhorna, V. V., Drozdova, K. V. (2019). Osoblyvosti diialnosti vchytelia fizychnoi kultury v umovakh novoi ukrainskoi shkoly [PE Teacher in the New Ukrainian School]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka. Serii: pedahohichni nauky*, 1 (157), 147–151. <https://doi.org/10.5281/zenodo.2622476>.
7. Protsenko, A. A. (2017). Systema profesiinoi pidhotovky suchasnoho vchytelia fizychnoi kultury [The System of Professional Training of Modern PE Teachers]. *Visnyk Chernihivskoho nats. ped. un-tu. Serii: Pedahohichni nauky*, vyp. 143, 86–90.
8. Rybalko, P. (2019). Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do podalshoi fakhovoi diialnosti [Trainings of Future PE Teachers for Further Professional Activities]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii*, 9 (93), 235–244. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2019.09/235-244>.
9. Romanchuk, O.V., Danylevych, M.V. (2019). Teoretychni osnovy formuvannia hotovnosti maibutnikh fakhivtsiv iz fizychnoho vykhovannia ta sportu do profesiinoi diialnosti [Readiness of PE Teachers to Implement the Basic Provisions of the New Ukrainian School in PE]. *Fizychnye vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, 1 (45), 14–21. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2019-01-14-21>.
10. Sorokolit, N. (2021). Hotovnist uchyteliv fizychnoi kultury do realizatsii osnovnykh polozhen Novoi ukrainskoi shkoly u fizychnomu vykhovanni. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia*, 2, 137–146. <https://doi.org/10.32540/2071-1476-2021-2-137>.
11. Sorokolit, N. S. (2021). Obgruntuvannia prohramy rozvytku profesiinykh kompetentnosti uchyteliv fizychnoi kultury v umovakh novoi ukrainskoi shkoly [Substantiation of Professional Competencies Program for PE Teachers in the New Ukrainian school.]. *Nauk. chasopys NPU im. M. P. Drahomanova. Serii 15, Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport): [zb. nauk. pr.]*. Kyiv, vyp. 7(138), 118–123. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.7\(138\).25](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.7(138).25).
12. Trotsenko, V. (2012). Orhanizatsiino-pedahohichni zasady formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury [Organizational and Pedagogical Principles of Formation of Future PE Teacher Professional Competence]. *Ridna shkola*, 11, 47–50.
13. Asún Sonia, Chivite Miguel Tomás, Romero Mª Rosario (2020). Perceptions of Professional Competences in Physical Education Teacher Education (PETE). *Motivation and Evaluation in Education from the Sustainability Perspective*, 12(9), 3812. <https://doi.org/10.3390/su12093812>.
14. Baskonus Turan, Çiris Vahit (2021). Describing the Competence Perception Levels of Physical Education and Sports Teachers in Integrative Practices: Kirsehir Province Example. *International Education Studies*, 14, 2, 21–32. <https://doi.org/10.5539/ies.v14n2p21>.

15. Catherine, D. Ennis (2013). Reimagining professional competence in physical education. *Motriz, Rio Claro*, 19, 4, 662–672. <https://doi.org/10.1590/S1980-65742013000400001>.
16. Demir, Erdal (2016). Evaluation of Professional Personality Competence of Physical Education Teachers Working in Secondary Schools by Students. *Journal of Education and Training Studies*, 4, 2, 60–66. <http://dx.doi.org/10.11114/jets.v4i2.1116>.
17. Muji, Tri Handoyo, Anung, Priambodo, & Noortje, Anita Kumaat (2020). The Relationship of Professional Competence of Physical Education Sport and Health Teachers to the Implementation of the 2013 Curriculum of Physical Education, Sport and Health in Elementary Schools in Tambaksari District. *Britain International of Humanities and Social Sciences (BIOHS) Journal*, 2(2), 529–536. <https://doi.org/10.33258/biohs.v2i2.255>.
18. Murathan, Talha, Özdemir, Kübra (2017). Investigation of the Attitudes of Physical Education Teacher Candidates toward Teaching Profession and Sense of Competence in Terms of Some Variables. *Journal of Education and Learning*, 6, 4, 229–238. <http://doi.org/10.5539/jel.v6n4p229>.
19. Wyant, James D., Tsuda, Emi, Yeats, Jeremy T. (2020). Delphi investigation of strategies to develop cultural competence in physical education teacher education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 25, 525–538. <https://doi.org/10.1080/17408989.2020.1746252>.
20. Zhienbayeva, Saira, Kalysh, Amanzhol, Zhubandykova, Akgul, Nabuova, Roza, Issayeva, Aliya, Abilmazhinova, Oryngul, Ahmuldinova, Aigul (2019). The model of professional competence development in future Physical Education teachers at an entrepreneurial University. *Revista Espacios*, 40, 7.
21. Casolo, F., Coco, D., Frattini, G., Vago, P., Andrea, C. (2019). Effective Teaching Competences in Physical Education. *Journal of Physical Education and Sport*, 19 (Supplement issue 5), 1806–1813. <https://doi.org/10.7752/jpes.2019.s5265>.

Стаття надійшла до редакції 19.05.2022 р.